

Handläggare
Anders Håkansson
Telefon: 08 - 508 36 208

Till
Äldrenämnden
den 20 juni 2017

Motion av Dennis Wedin (M) om mer innovation av äldreboenden

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr 106-494/2017

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ann-Christine Hansson
Förvaltningschef

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Dennis Wedin (M) anser i en motion att staden ska vara mer innovativ vid byggandet av vård- och omsorgsboenden. Motionen innehåller tre förslag.

- Att äldrenämnden ges i uppdrag att utreda möjligheterna till gemensamma byggnader för trygghetsboende och vård- och omsorgsboende.
- Att äldrenämnden ges i uppdrag att ha dialog med privata aktörer om hur man kan initiera ett samarbete kring att uppföra ett generationsboende.
- Att hemställa till regeringen att göra en nationell översyn kring myndigheters byråkrati och detaljstyrning för hur äldreboenden ska se ut.

aktivitetscentra har införts i staden och att inga speciella insatser för detta behöver genomföras.

Det finns konkreta exempel på samlokalisering av äldreboende och förskola, i landet och flera av stadens vård- och omsorgsboenden ligger i närheten av en förskola. Detta skapar möjligheter till generationsöverskridande aktiviteter mellan förskolebarnen och de äldre. Det är dock viktigt att båda verksamheternas behov vägs in. Till exempel måste utemiljön anpassas för både barn och äldre, det ska finnas möjligheter till gemensamma möten men också till avskildhet för äldre som inte vill eller orkar ha kontakt med barn.

Arbetsmiljöverkets krav har medfört betydande merkostnader för såväl staden som landets övriga kommuner. De har dock gällt sedan 2007 och är väl kända och inarbetade. Förvaltningen utgår därför från att arbetsmiljöverkets är väl underbyggda och politiskt förankrade.

Bakgrund

Dennis Wedin (M) anser i en motion att staden ska vara mer innovativ vid byggandet av vård- och omsorgsboenden.

Motionen innehåller tre förslag. Det första förslaget är att vård och omsorgsboenden och seniorboende med aktivitetscentra (tidigare kallade trygghetsboende med aktivitetscentra) ska kunna inrymmas i samma lokaler. Detta skulle, enligt motionären, skapa en naturlig vårdkedja där den äldre lätt kan flytta om vårdbehovet skulle förändras. Det andra förslaget är att förskoleverksamheter och vård- och omsorgsboenden ska kunna bedrivas i anslutning till varandra med en gemensam yta där frivilliga aktiviteter kan pågå.

Det tredje förslaget är att staden ska hemställa till regeringen om en nationell översyn kring den detaljstyrning som myndigheter utövar över äldreboendens utformning. Motionären anser att det regelverk som idag finns inte är acceptabelt. Speciellt inriktar sig motionären på arbetsmiljöverkets regler kring badrummens utformning i särskilda boenden för äldre.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar motionären på följande:

- Att äldreutskottet ges i uppdrag att utreda möjligheterna till gemensamma byggnader för seniorboende med aktivitetscentra och vård- och omsorgsboende.

- Att äldrenämnden ges i uppdrag att ha dialog med privata aktörer om hur man kan initiera ett samarbete kring att uppföra ett generationsboende.
- Att hemställa till regeringen att göra en nationell översyn kring myndigheters byråkrati och detaljstyrning för hur äldreboenden ska se ut.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 13 juni 2017. De fackliga organisationerna har tagit del av ärendet i förvaltningsgruppen den 14 juni 2017. Ärendet anmäls för kännedom den 8 juni 2017 till det gemensamma, för socialnämnd, äldrenämnd och överförmyndarnämnd, rådet för funktionshindersfrågor.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I Dennis Wedins (M) motion framförs tre förslag vilka redogörs för ovan.

Det första förslaget är att möjligheterna till gemensamma lokaler för seniorboende med aktivitetscentra och vård- och omsorgsboende ska utredas. Äldreförvaltningen anser att denna form kommer att vara vanlig i staden inom ett par års sikt. I budget 2017 har äldreförvaltningen ett uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna och Micasas fastigheter se vilka särskilda boenden som kan omvandlas till seniorboende med aktivitetscentra. I första hand är det stadens befintliga trygghetsboenden som kan vara alternativ till att omvandlas till denna nya boendeform men även andra boendeformer kan komma ifråga för omvandling. För att möta behoven hos stadens äldre har under 2000-talet delar av servicehus omvandlats till vård- och omsorgsboenden. I de fall som servicehus kommer att omvandlas till seniorboende med aktivitetscentra så kommer det i många fall att finnas ett vård- och omsorgsboende i anslutning till dessa.

Det andra förslaget innebär att staden ska initiera en samlokalisering av förskola och vård- och omsorgsboende. Äldreförvaltningen anser att samlokalisering och samutnyttjande av platser, ytor och funktioner är ett viktigt inslag i planeringen för en hållbar stad. Ett konkret exempel är samlokalisering av äldreboende och förskola, vilket har skett i flera kommuner runt om i landet och även i Stockholm. Flera av stadens vård- och omsorgsboenden ligger i närheten av en förskola. Detta skapar möjligheter till

generationsöverskridande aktiviteter mellan förskolebarnen och de äldre. På flera äldreboenden sker besök av barn från förskolan för exempelvis luciatåg. Det är dock viktigt att båda verksamheternas behov vägs in. Till exempel måste utemiljön anpassas för både barn och äldre, det ska finnas möjligheter till gemensamma möten men också till avskildhet för äldre som inte vill eller orkar ha kontakt med barn.

Det tredje förslaget avser arbetsmiljöverkets regler för hur badrum i särskilda boenden för äldre ska vara utformade. Syftet med arbetsmiljöverkets regler är att förbättra arbetsmiljön för den personal som arbetar inom äldreomsorgen. Detta är en yrkesgrupp som i relativt hög utsträckning är drabbad av arbetsrelaterade skador. Reglerna är tänkt att förhindra att tunga lyft görs på fel sätt. I och med att arbetsmiljöverkets regler innehåller exakta mått på utformningen av badrum kan det uppstå situationer där en marginell avvikelse kan innebära orimliga belopp i ombyggnadskostnader. Alternativet vore att inte ange några mått i reglerna men risken är då att dessa regler inte skulle ge någon positiv effekt på arbetsmiljön.

Arbetsmiljöverkets krav har medfört betydande merkostnader för såväl staden som landets övriga kommuner. De har dock gällt sedan 2007 och är väl kända och inarbetade.

Jämställdhetsanalys

Motionens två första förslag om gemensamma lokaler för trygghetsboende och vård- och omsorgsboende och så kallade generationsboenden bedömer inte äldreförvaltningen ha någon effekt på jämställdheten. Ett avskaffande av vissa arbetsmiljöregler inom vård- och omsorgsboenden kan försämra arbetsmiljön för denna yrkesgrupp, som till helt dominerande del består av kvinnor, och skulle öka andelen arbetsskador.

Datum 2017-04-12

INKOM**2017 -04- 13**

Till berörd remissinstans

Äldreförvaltningen

Dnr 1.5-544/2017

Angående Motion om mer innovation i byggandet av äldreboenden

Detta gäller remissvar på ”Motion om mer innovation i byggandet av äldreboenden”

Dnr: 106-494-2017

Remisstiden sträcker sig till den 2 september 2017, vilket vi ber er respektera. Om det av några skäl inte är möjligt för er att inkomma med svar inom utsatt tid måste en kontakt tas med den för ärendet ansvariga personen på roteln.

Ansvarig handläggare/borgarrådssekreterare på Äldre- och personalroteln är Rosa Lundmark , tfn 0761229160/0850829160.

Remissvar skickas till:

- Äldre- och personalroteln digitalt i Word-format. Ange KS:s diarienummer som namn på ärenderubrik. Ex: KS 314-331-2004
- KF/KS kansli i **pappersform**.

Bilägg **inte** remissunderlaget. Det finns redan diariefört i kommunstyrelsens diarium.

Häfta **inte** ihop handlingarna.

Adresserna är följande:

Rotelns e-post: Funktion SLK RVIII-remissvar eller
RVIII-remissvar.SLK@stockholm.se

KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 STOCKHOLM

Med vänliga hälsningar

Äldre- och personalroteln

Datum: 2017-04-12

Remitteringsmapp**Ärende: Motion om mer innovation i byggandet av
äldreboenden**

Inkom till KF/KS kansli den 21 mars 2017

Behandling i övrigt:

För yttrande senast: 2 september 2017

SLK för yttrande senast: 16 september 2017

Stadsdelsnämnderna	Facknämnderna	Övriga
Bromma	Äldrenämnden	SLK
Hägersten-Liljeholmen		Stadshus AB
Kungsholmen		KPR

STOCKHOLMS STAD
Kommunstyrelsen
Registraturet

ink. 2017-03-15

Dnr. 106-494/2017

Till: 2017

Motion av Dennis Wedin (M) om mer innovation i byggandet av äldreboenden

Det behövs mer innovation när det kommer till hur vi bygger vård- och omsorgsboenden i Stockholm stad. Ett sådant exempel är att andra verksamheter med fördel kan drivas i anslutning. Det kan handla om att ha ett trygghetsboende och ett vård- och omsorgsboende i samma lokal, vilket kan skapa en naturlig vårdkedja där den äldre lätt kan flytta om vårdbehovet skulle förändras. Det kan också handla om generationsboenden, där en förskoleverksamhet bedrivs bredvid ett vård- och omsorgsboende, med en gemensam yta där man frivilligt kan ha aktiviteter. Att hitta ett samarbete mellan dessa verksamheter är ett koncept som funnits sedan 1976, då det började prövas i Edogawa, Tokyo. Sedan dess finns det "intergenerational centers" för äldre och yngre barn i Japan, Kanada och USA.

Nationella byråkratiska regler tillåts samtidigt sätta käppar i hjulet för äldreomsorgen att kunna fungera. Arbetsmiljöverkets paragrafrytteri innebär bland annat att det ska vara ett fritt arbetsutrymme på minst 0,8 meter vid sidan av toalettstolen och 1,3 meter framför toalettstolen. Viten utdöms om några centimeter saknas. Badrum och hela boenden får byggas om för att tillgodose Arbetsmiljöverkets krav, vissa boenden har genom åren fått lägga ner. Det senaste exemplet är Vasens vård- och omsorgsboende i Vasastan. Detta är inte acceptabelt. Stockholm stad bör hemställa till regeringen att detta åtgärdas. Det behövs en nationell översyn kring den detaljstyrning som myndigheter utövar som präglar hur våra äldreboenden ska se ut.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag att kommunfullmäktige beslutar

- Att Äldrenämnden ges i uppdrag att utreda möjligheterna till gemensamma byggnader för trygghetsboende och vård- och omsorgsboende.
- Att Äldrenämnden ges i uppdrag att ha dialog med privata aktörer om hur man kan initiera ett samarbete kring att uppföra ett generationsboende.
- Att Hemställa till regeringen att göra en nationell översyn kring myndigheters byråkrati och detaljstyrning för hur äldreboenden ska se ut.

Stockholm den 8 mars 2017

Dennis Wedin (M)